C U R T E A D E A P E L B Ă L Ţ I

Dosarul nr.4r-919/2023 Instanţa de fond:
Judecătoria Bălți

sediul Central
Judecător:

N.Foma

D E C I Z I E
ÎN NUMELE LEGII

20 decembrie anul 2023 municipiul Bălţi

Colegiul penal al Curţii de Apel Bălţi

Având în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei de judecată Rotaru Ala
Judecătorii: Burdeniuc Ruslana, Pușca Dumitru

A judecat în ordine de recurs recursul declarat de către avocatul Mișcoi Mihail în interesele lui Cristea Anatolie împotriva hotărârii Judecătoriei Bălți sediul Central din 24.10.2023 în cauza contravenţională în baza art.298 al.2/1 Cod Contravențional al RM în privința lui

Cristea Anatolie, IDNP *****, născut la *****, domiciliat *****

După expunerea esenţei cauzei de către judecătorul-raportor, ţinând cont de argumentele invocate în recurs în raport cu materialele cauzei şi prevederile legii în vigoare, Colegiul penal

C O N S T A T Ă :

Prin hotărârea Judecătoriei Bălți sediul Central din 24.10.2023 a fost admisă parțial contestația înaintată de Cristea Anatolie, împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție seria nr.MF 0002473 din 21.10.2022 prin care Cristea Anatolie a fost supus răspunderii contravenţionale conform art.298 alin.(2^1) Cod contravenţional.

S-a anulat decizia agentului constatator din cadrul Inspecției Financiare, Direcției Teritorială Inspectare Financiară Bălți, seria MF nr.00002473 din 21.10.2022, prin care Cristea Anatolie a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art.298 alin.(2^1) Cod contravențional, și sancționat cu amendă în mărime de 300 unități convenționale.

S-a încetat procesul contravențional intentat în baza art.289 alin.(2^1) Cod contravențional, în privința lui Cristea Anatolie, din motivul expirării termenului prescripției răspunderii contravenționale.

S-a explicat că încetarea procesului contravențional din motivul expirării termenului prescripției tragerii la răspundere contravențională, se extinde doar în privința sancțiunii contravenționale – amenda, și nu exclude vinovăția persoanei.

Hotărârea în cauză a fost contestată cu recurs de către avocatul Mișcoi Mihail în interesele lui Cristea Anatolie, care în motivare invocă dezacordul cu hotărârea instanței de fond, din următoarele considerente:

-Contrar prevederilor art. 384 din Codul contravenţional, Ana Stanciuc a indus în eroare cet. Anatolie Cristea, comunicându-i faptul că acesta are doar dreptul de a indica că nu este de-acord şi că deja procesul verbal cu privire la contravenţie este întocmit, astfel, la modul practic obligându-l să semneze procesul verbal cu privire la contravenţie în locurile indicate de ea în prealabil prin aplicarea bifei;

-Totodată, Stanciuc Ana a indicat dl-ui Cristea Anatolie despre necesitatea de plată a amenzii stabilite din motiv că procesul verbal ar fi fost întocmit la decizia Centrului Naţional Anticorupţie şi respectiv nu are rost să conteste această decizie;

-Nefiind de acord cu acţiunile pretinsului agent constatator, Stanciuc Ana, cu decizia adoptată de aceasta şi cu legalitatea procesului verbal cu privire la contravenţie, la data de 04 noiembrie 2022, avocatul Mihail Mişcoi a depus contestaţie în ordinea art.448 din Codul contravenţional prin care a solicitat: A anula procesul-verbal cu privire la contravenţie si decizia agentului constatator fixată în procesul - verbal cu privire la contravenţie seria MF nr.00002473 întocmit la 21.10.2022, ora 09:00, prin care Cristea Anatolie a fost recunoscut vinovat în săvârşirea contravenţiei prevăzute de art.298 alin.(21) din Codul contravenţional, cu aplicarea sancţiunii contravenţionale sub formă de amendă în mărime de 300 unităţi convenţionale. Încetarea procesului contravenţional menţionat supra în privinţa lui Cristea Anatolie;

-Hotărârea Judecătoriei Bălţi, sediul Central din 24.10.2023 este ilegală şi pasibilă de casat din motiv că la examinarea cauzei contravenţionale nu au fost respectate dispoziţiile privind competenţa după materie a instanţei, motivarea soluţiei este expusă neclar, instanţa de judecată a încălcat principiul prezumţiei de nevinovăţie, iar instanţa de judecată internaţională, (CEDO), prin hotărâre în o altă cauză, a constatat o încălcare la nivel naţional a drepturilor şi libertăţilor omului care poate fi reparată și în cauza respective;

-Precum se relevă din materialele cauzei, hotărârea Judecătoriei Bălţi, sediul Central, contravine normelor legale contravenţionale şi procesual-contravenţionale;

-Într-o altă ordine de idei, instanţa de judecată ignorând aspectele importante ale cauzei, contrar legii, deşi urma în mod efectiv să judece cauza potrivit modului stabilit pentru prima instanţă, să aprecieze probele nemijlocit potrivit regulilor prevăzute de art.457, 458, 462 şi art.101 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea şi temeinicia deciziei agentului constatator şi a procesului verbal cu privire la contravenţie inclusiv în ceea ce priveşte legalitatea actului administrativ, vinovăţia persoanei, să argumenteze motivele pentru care consideră contestaţia neîntemeiată şi să cerceteze în şedinţa de judecată toate probele administrate, nu doar să le enumere selectiv în procesul verbal al şedinţei de judecată, însă cel mai grav este referirea instanţei la probe care nu au fost administrate şi cercetate în şedinţa judiciară;

-Aşadar, instanţa de fond contrar prevederilor legale, a respins contestaţia înaintată fără o apreciere corespunzătoare şi nemijlocită a probelor, în detrimentul prezumţiei de nevinovăţie de care beneficiază contravenientul. Deci, instanţa de fond contrar obligaţiei legale ce îi revine de a aprecia probele, a reprodus constatările agentului constatator fără a cerceta în ordine conţinutul mijloacelor de probă şi în general existenţa în general a probelor;

-Conform pct.3 din ordinul Ministerului Finanţelor nr.121 din 13.09.2017 privind aprobarea formularului Procesului verbal cu privire la contravenţie, în sensul prezentei Instrucţiuni, se definesc următorii termeni: agent constatator - reprezentantul autorităţii publice care soluţionează, în limitele competenţei sale, cauza contravenţională în modul prevăzut conform art.402 din Codul contravenţional;
-Conform pct.4 din ordinul Ministerului Finanţelor nr.121 din 13.09.2017 privind aprobarea formularului Procesului verbal cu privire la contravenţie, procesul-verbal se întocmeşte cu respectarea strictă a regulilor prezentei Instrucţiuni, a art. 443 din Codul contravenţional, cu completarea tuturor spaţiilor, sub sancţiunea nulităţii procesului- verbal conform art.445 din Codul contravenţional;
-Conform pct.7 din ordinul Ministerului Finanţelor nr.121 din 13.09.2017 privind aprobarea formularului Procesului verbal cu privire la contravenţie, poziţiile procesului-verbal se completează, după cum urmează: În pct. 1 se va indica agentul constatator ce întocmeşte procesul-verbal, calitatea/functia deţinută, numele si prenumele acestuia. La pct. 13 vor semna agentul constatator, contravenientul si martorul/martorii prezenţi. La pct.15 se vor indica datele de identificare ale agentului constatator care a emis decizia asupra cauzei contravenţionale cu consemnarea datei și orei luării deciziei confirmată cu semnătura acestuia;
-Din conţinutul procesului verbal cu privire la contravenţie se relevă fără echivoc că în calitate de agent constatator este indicat inspectorul superior Ana Stanciuc, care de fapt și a examinat această cauză contravenţională, acest fapt se reține și din pct. 13 din procesul verbal cu privire la contravenţie, or, se reţine că la compartimentul agent constatator este indicată anume inspectorul superior Stanciuc Ana, iar, deşi la pct.15 este indicat faptul că un alt agent constatator ar fi examinat cauza contravenţională, acest fapt este absolut eronat în măsura în care chiar şi citaţia a fost întocmită şi expediată de către Stanciuc Ana şi mai mult decât atât, Stanciuc Ana şi a încheiat procesul verbal cu privire la contravenţie şi doar acest inspector nemijlocit a discutat cu cet. Cristea Anatolie şi i-a indicat locurile unde urmează a semna şi i-a eliberat o copie de pe procesul verbal cu privire la contravenţie;
-Este de menţionat că însăşi instanţa de fond în Hotărârea adoptată indică, citez: instanţa de judecată a stabilit că, procesul verbal cu privire la contravenţie seria MF nr. 00002473 a fost întocmit la data de 21.10.2022 de către agentul constatator din cadrul Inspecţiei Financiare, Direcţia Teritorială Inspectare Financiară Bălti, Ana Stanciuc în prezenţa contravenientului Cristea Anatolie [...];
-Iar, deşi însăşi instanţa de judecată identifică că anume Ana Stanciuc a avut calitate de agent constatator, aceasta a omis să argumenteze de ce respinge argumentul apărării despre inadmisibilitatea acesteia în calitate de agent constatator şi nici măcar nu a fost argumentat prin Hotărâre motivele care au determinat instanţa de fond să constate legalitatea participării acestei persoane în calitate de agent constatator;
-În această ordine de idei, urma a fi constatat de instanţa de fond faptul că inspectorul superior Stanciuc Ana în temeiul normelor menţionat nu poate reprezenta în procesul contravenţional DTIF Bălţi a Inspecţiei Financiare şi în general nu are şi nici nu-i poate fi atribuită calitatea de agent constatator în procesul contravenţional, iar toate actele întocmite de această persoană sunt nule, deoarece au fost întocmite cu încălcarea prevederilor Codului contravenţional, a Codului de procedură penală, a Constituţiei şi a CEDO;
-Încălcarea menţionată reprezintă un temei de încetare a procesului contravenţional pornit în privinţa dl-ui Cristea Anatolie, or, la caz s-a încălcat prevederile art.6 la CEDO şi anume dreptul persoanei de a fi judecat de către o instanţă instituită prin lege,

-Astfel, în sensul CEDO, un organism cu caracter disciplinar sau administrativ poate avea caracteristicile unei „instanţe" în sensul autonom pe care art. 6 îl conferă acestei noţiuni, chiar dacă nu este denumit „judecătorie", „tribunal" sau „curte" în sistemul juridic intern;
-În jurisprudenţa Curţii, o instanţă este descrisă ca atare în ceea ce priveşte funcţiile sale judiciare, şi anume de a se pronunţa asupra unor aspecte care ţin de competenţa sa în baza normelor de drept şi după o procedură efectuată în mod corespunzător. Totodată, trebuie să îndeplinească o serie de alte cerinţe: independenţă, în special în raport cu puterea executivă; imparţialitate; durata mandatului membrilor săi; garanţii oferite de procedură, dintre care unele apar chiar în textul art.6 § 1 (Belilos împotriva Elveţiei, pct.64; Coeme şi alţii împotriva Belgiei, pct.99; Richert împotriva Poloniei, pct.43];
-Capacitatea de a pronunţa o decizie cu caracter obligatoriu, care nu poate fi modificată de o autoritate nejudiciară, este inerentă în însăşi noţiunea de „instanţă” (Findlay împotriva Regatului Unit, pct.77);
-Potrivit art.6 § 1, instanţa trebuie să fie întotdeauna „instituită de lege”. Această expresie reflectă principiul statului de drept inerent oricărui sistem de protecţie instituit prin Convenţie şi Protocoalele sale (Jorgic împotriva Germaniei, pct. 64; Richert împotriva Poloniei, pct.41). Într-adevăr, unui organism care nu a fost instituit în conformitate cu intenţia legiuitorului i-ar lipsi în mod obligatoriu legitimitatea necesară într-o societate democratică pentru a soluţiona cauzele persoanelor particulare (Lavents împotriva Letoniei, pct.114; Gorguiladze împotriva Georgiei, pct. 6; Kontalexis împotriva Greciei, pct. 38);
-„Legea” vizată de art.6 § 1 reprezintă nu doar legislaţia referitoare la înfiinţarea şi competenţa organelor judiciare (Lavents împotriva Letoniei, pct.114; Richert împotriva Poloniei, pct.41; Jorgic împotriva Germaniei, pct.64), ci şi orice altă dispoziţie de drept intern a cărei nerespectare face nelegală participarea unuia sau mai multor judecători la examinarea cauzei (Gorguiladze împotriva Georgiei, pct. 68; Pandjikidze şi alţii împotriva Georgiei, pct.104);
-În consecinţă, o instanţă care nu are competenţa de a judeca procesul acuzatului în conformitate cu dispoziţiile aplicabile din dreptul naţional nu este „instituită de lege" în sensul art.6 § 1 (Richert împotriva Poloniei, pct.41; Jorgic împotriva Germaniei, pct.64) iar instanţa de fond a încălcat în mod grav art.art.6 § 1 CEDO menţinând o decizie de condamnare pronunţată de o instanţă neconstituită prin lege, or, neavând atribuţii de agent constatator, Stanciuc Ana, nu a fost în drept să examineze cauza contravenţională şi în general să întreprindă nici o acţiune şi nici să emită nici-un act procesual, iar această eroare poate şi urmează a fi reparată în ordine de recurs, în ordinea prevederilor art.13 CEDO, acesta fiind unicul remediu efectiv împotriva încălcării admise de agentul constatator şi menţinută în mod ilegal de instanţa de fond;
-Pornind de la temeiul invocat supra, învederăm instanţei de recurs faptul că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluţia, iar motivarea expusă de instanţa de fond este necalară, or, instanţa de judecată nu a reflectat în hotărâre aprecierea probelor examinate, aceasta nici nu a enumerat probele examinate în instanţa de fond, temeiuri care au dus la pronunţarea unei hotărâri ilegale şi contrare circumstanţelor de fapt ale cauzei şi garanţiilor fundamentale prevăzute de Codul contravenţional, Codul de procedură penală şi CEDO;
-Aşadar, în urma analizei Hotărârii atacate este imposibil de a constata care sunt probele pe care instanţa de judecată şi-a întemeiat hotărârea, la fel, este imposibil de a constata care sunt concret motivele de respingere a argumentelor apărării în vederea încetării procesului contravenţional, or, instanţa de judecată s-a limitat la reproducerea unor argumente indicate în procesul verbal cu privire la contravenţie, fără a supune apreciarii circumstanţele de fapt şi de drept ale cauzei;

-Urmează a fi reţinut că instanţa de judecată, indică faptul că Cristea Anatolie ar fi vinovat de săvârşirea contravenţiei prevăzute de art.298 alin.(2^1) din Codul contravenţional, indicând că acesta contrar art.261 alin.(1) din Codul Muncii, pct.7 alin. (20, 14, 244 şi 26 din Regulamentul privind salarizarea angajaţilor din instituţiile medico-sanitare, publice, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.837 din 06.07.2016 şi pct.9 din Anexă a Ordinului Ministerului Sănătăţii nr.46 din 10.02.2016 ar fi fost admise careva cheltuieli, însă, instanţa de judecată nici nu a indicat în hotărâre ce prevăd aceste norme juridice, dacă în general erau în vigoare la momentul săvârşirii pretinsei fapte contravenţionale, care obligaţii concret ar fi fost încălcate de către Cristea Anatolie, instanţa de fond nu a analizat prin prisma legii dacă Cristea Anatolie ar avea calitate de subiect special al acestei contravenţii şi în baza căror norme juridice ar avea această calitate, aspecte care denotă caracterul formal al examinării cotestaţiei de către instanţa de fond şi încălcarea garanţiilor procesuale a cet.Cristea Anatolie;
-Caracterul formal şi arbitrar la examinarea contestaţiei urmează a fi reţinut şi prin neglijarea obligaţiei instanţei de judecată de a determina corect şi exact cirscumstanţele de fapt ale cauzei, şi anume de a individualiza fapta imputată lui Cristea Anatolie, mai ales în situaţia în care, aceste aspecte au fost formulate în contestaţia depusă de Cristea Anatolie şi care reprezintă un aspect decisiv în cauza examinată, or, nici agentul constatator şi nici instanţa de judecată nu a determinat timpul săvârşirii contravenţiei, încălcând astfel dreptul la apărare al cet.Cristea Anatolie;
-Aşadar, în Hotărârea atacată, instanţa de judecată indică, citez: astfel, instanţa de judecată consideră de cuviinţă de a dispune încetarea procesului contravenţional la caz, deoarece se atestă că fapta contravenţională prevăzută de art.298 alin.(21) din Codul contravenţional, a fost comisă de către Cristea Anatolie la data de 05.08.2022 (perioada septembrie 2021 - septembrie 2022) [...];
-Conform pct.7 din ordinul Ministerului Finanţelor nr.121 din 13.09.2017 privind aprobarea formularului Procesului verbal cu privire la contravenţie, poziţiile procesului-verbal se completează, după cum urmează: la pct. 4 se vor introduce date despre timpul comiterii, data, luna, anul și ora comiterii (sau perioada cuprinsă între);
-În conformitate cu art.6 § 3 lit. a) din CEDO, orice acuzat are în special dreptul să fie informat, în termenul cel mai scurt, într-o limbă pe care o înţelege şi în mod amănunţit, asupra naturii şi cauzei acuzaţiei aduse împotriva sa;
-Din conţinutul pct.4 din procesul verbal cu privire la contravenţie, denumit „timpul comiterii” Ana Stanciuc (care nu are calitatea de agent constatator) a indicat: data de 05 august 2022, fără a indica ora comiterii în perioada, în acelaşi timp se indică că fapta ar fi fost săvârşită în perioada septembrie 2021 - septembrie 2022;
-Aceleaşi constatări au fost reproduse în mod automat şi de instanţa de judecată, în mod arbitrar şi fără a examina efectiv contestaţia depusă de către Cristea Anatolie;
Instanţa de judecată nu a soluţionat în fond constestaţia şi nici nu a determinat timpul săvârşirii contravenţiei, or chiar şi până în prezent, apărării nu-i este clară învinuirea înaintată dl-ui Cristea Anatolie, or, de aici poate rezulta că fapta a fost săvârşită: a) la data de 05 august 2022; b) la data de 05 august 2022 în perioada septembrie 2021-septembrie 2022; c) sau în perioada septembrie 2021-septembrie 2022;
-Clarificarea acestui aspect este important sub două aspecte: în prim plan, pentru determinarea tipului contravenţiei - prelungite, continuie sau simplă şi, la fel de important, incertitudinea reţinută încalcă dreptul la un proces echitabil al dl-ui Cristea Anatolie, în special dreptul la apărare;

-Or, Republica Moldova a fost condamnată de Curtea Europeană din motiv că nu a fost respectate garanţiile procesuale prevăzute de art. 6 din CEDO în acuzaţia contravenţională a lui Ziliberberg, unde sarcina probei îi revenea celui care acuză, care nu a respectat dreptul acuzatului la un proces echitabil;
-CEDO a statuat în cauza Ziliberberg c. Moldovei (Cererea nr. 61821/0), că dl Ziliberberg a fost sancţionat de instanţele judecătoreşti cu amendă. Amenda nu a avut scopul de compensare materială pentru prejudiciu, dar a avut, în esenţă, scopul de a pedepsi şi de a preveni (a se vedea, mutatis mutandis, Bendenoun v. France, hotărâre din 24 februarie 1994 Seria A nr. 284, § 47);
-Curtea Europeană a menţionat că "în principiu, caracterul general al legii contravenţionale şi scopul pedepselor, care are un caracter de prevenire şi pedepsire, este suficient pentru a dovedi faptul că reclamantul a fost găsit vinovat de înfăptuirea unor acţiuni cu caracter criminal în sensul articolului 6 al Convenţiei (vezi Lauko c. Slovaciei, hotărâre din 2 septembrie 1998, Rapoarte 1998-VI, § 58);
Mai mult, legea contravenţională conţine prevederi referitoare la chestiuni precum: circumstanţele atenuante şi agravante, responsabilitatea pentru tentativa de comitere a unei contravenţii, precum şi legitima apărare, care indică de fapt natura penală a contravenţiilor administrative. (HCC din 12 mai 2015, privind excepţia de neconstituţionalitate a articolului 473 alin. (1) pct. 2) din Codul contravenţional, § 38);
-În cauza Ozturk vs Germania Curtea Europeană a reţinut că, lipsa gravităţii pedepsei nu poate înlătura caracterul penal inerent al unei contravenţii;
-Articolul 6 paragraful 1 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului prevede că, orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public şi în termen rezonabil, de către o instanţă independentă şi imparţială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor şi obligaţiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzaţii în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunţată în mod public, dar accesul în sala de şedinţă poate fi interzis presei şi publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părţi a acestuia. în interesul moralităţii, al ordinii publice ori al securităţii naţionale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecţia vieţii private a părţilor la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanţă când, în împrejurări speciale, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiţiei;
-Astfel, art. 6 § 3 lit. a) din CEDO exprimă necesitatea acordării unei atenţii deosebite notificării persoanei în cauză cu privire la „acuzaţia" care i se aduce. Actul de acuzare joacă un rol hotărâtor în trimiterea în judecată: de la comunicarea acuzaţiilor, persoana învinuită este oficial înştiinţată în scris cu privire la baza juridică şi factuală a acuzaţiilor care i se aduc [Kamasinski împotriva Austriei, pct. 79; Pelissier şi Sassi împotriva Franţei (MC), pct. 51]. 235;
-Astfel, întinderea informaţiilor „detaliate" vizate de art. 6 CEDO variază în funcţie de circumstanţele speciale ale cauzei, totuşi, acuzatul trebuie să dispună, în orice caz, de suficiente elemente pentru a înţelege pe deplin acuzaţiile care i se aduc, pentru aşi putea pregăti apărarea în mod corespunzător. In această privinţă, caracterul adecvat al informaţiilor trebuie să fie apreciat din perspectiva art. 6 § 3 lit. b), care recunoaşte oricărei persoane dreptul de a dispune de timpul şi înlesnirile necesare pentru a-şi pregăti apărarea, şi în lumina dreptului mai general la un proces echitabil, garantat de art. 6 § 1 [Mattoccia împotriva Italiei, pct. 60; Backstrom şi Andersson împotriva Suediei (dec.)];
-În consecinţă, încălcarea prevederilor art. 443 - 445 din Codul contravenţional şi încălcarea art. 6 din CEDO atrage fără dubii nulitatea procesului verbal cu privire la contravenţie, or, neconsemnarea concretă a perioadei de săvârşire a contravenţiei la modul efectiv la modul

practic semnifică o învinuire incertă, neclară şi contrară garanţiilor unui proces echitabil şi care în consecinţă afectează grav fondul cauzei şi impune fără echivoc încetarea procesului contravenţional în privinţa dl-ui Cristea Anatolie, iar, instanţa de judecată, fără a elucida aceste aspcte importante învederate supra, a pronunţat o hotărâre ilegală prin încălcarea dreptului la apărare al cet. Cristea Anatolie;
-Un alt aspect, relevant şi încă un temei de legalitate care impune nulitatea actelor întocmite şi încetarea procesului contravenţional se reţine a fi încălcarea gravă a dreptului la apărare a dl-ui Cristea Anatolie;
-În conformitate cu prevederile art. 6 § 3 lit. b) din CEDO, orice acuzat are în special dreptul, să dispună de timpul şi de înlesnirile necesare pregătirii apărării sale;
-La caz, se reţine faptul că în procesul verbal cu privire la contravenţie, lipseşte în general menţiunea cu privire la avocat, cu atât mai mult că la modul practic inspectorul superior a refuzat solicitarea dl-ui Cristea Anatolie de a-i fi acordat termen pentru a-şi angaja un avocat şi în general pentru a se consulta cel puţin cu un avocat cu privire la învinuirea imputată şi a-şi expune poziţia asupra acestei învinuiri şi eventual de a prezenta probe suplimentare;
-Or, conform jurisprudenţei CtEDO, informaţia trebuie să fie comunicată inculpatului în timp util, astfel încât să îşi poată pregăti apărarea, acesta fiind scopul principal implicit al art. 6 § 3 a);
-Cauza pendinte este practic identică cu cauza Borisova împotriva Bulgariei, pct. 43-45, unde reclamanta a dispus doar de două ore pentru a-şi pregăti apărarea, fără un avocat şi unde CtEDO a constatat încălcarea art. 6 § 3 a) din CEDO;
-La caz se relevă că procesul verbal a început a fi întocmit la ora 09:00 si a fost finalizat la 09:15, prin urmare, Cristea Anatolie nu a avut doar 15 minute pentru a- și pregăti apărarea, atentie: fără ai fi asigurat dreptul practic la asistentă juridică, mai mult decât atât, în 15 minute, acestuia nici măcar nu i s-ar fi reuşit să i se explice acuzaţiile aduse si drepturile si obligaţiile conform statutului procesual de care dispune;
-Art.6 § 3 lit. b) din CEDO priveşte două elemente ale unei apărări veritabile, şi anume chestiunea înlesnirilor şi cea a timpului. Această dispoziţie implică faptul că activităţile aferente apărării pe fond a acuzatului pot cuprinde tot ceea ce este „necesar" pregătirii procesului. Acuzatul trebuie să îşi poată organiza apărarea în mod corespunzător şi fără restricţii în ceea ce priveşte posibilitatea de a invoca orice mijloc de apărare în cadrul procesului şi de a influenţa astfel rezultatul procedurii (Can împotriva Austriei, pct. 53; Gregacevic împotriva Croaţiei, pct. 51);
-Art. 6 § 3 lit. b) protejează acuzatul împotriva unui proces pripit [Kröcher şi Möller împotriva Elveţiei (dec.); Bonzi împotriva Elveţiei (dec.)]. Deşi este important ca procedura să se desfăşoare într-un termen adecvat, aceasta nu trebuie să fie în detrimentul drepturilor procedurale ale uneia din părţi (OAO Neftyanaya Kompaniya Yukos împotriva Rusiei, pct. 540);
-Din analiza circumstanţelor concrete ale cauzei şi din însăsi conţinutul procesului verbal cu privire la contravenţie se retine clar că termenul de examinare a cauzei contravenţionale, exagerat de scurt, inter alia, de către o persoană fără calitate de agent constatator, a fost în detrimentul drepturilor dl-ui Cristea Anatolie ca persoană în privinţa căreia a fost pornit proces contravenţional;
-În cauza examinată, imediat după înaintarea învinuirii dl-ui Cristea Anatolie, inspectorul superior urma din oficiu să amâne examinarea pentru o perioadă de timp rezonabilă pentru ca să asigure suficient timp apărării, or, art. 6 din CEDO impune obligaţia instanţei că în anumite circumstanţe, să amâne procesul din oficiu, astfel încât să ofere apărării suficient timp [Sadak şi alţii împotriva Turciei (nr. 1), pct. 57; Sakhnovskiy împotriva Rusiei (MC), pct. 103 şi 106)];

-În altă ordine de idei, „înlesnirile” de care trebuie să beneficieze inculpatul includ consultarea cu avocatul acestuia (Campbell şi Fell împotriva Regatului Unit, pct. 99; Goddi împotriva Italiei, pct. 31). Posibilitatea acuzatului de a discuta cu avocatul care îl apără este esenţială pentru pregătirea apărării sale [Bonzi împotriva Elveţiei (dec.); Can împotriva Austriei, pct. 52]. Art. 6 § 3 lit. b) se suprapune cu dreptul de a fi asistat de un apărător, enunţat la art. 6 § 3 lit. c) din Convenţie [Lanz împotriva Austriei, pct. 5053; Öcalan împotriva Turciei (MC), pct.148; Trepashkin împotriva Rusiei (nr. 2), pct. 159-168];
-Astfel, conform CEDO, orice inculpat este protejat de art. 6 § 3 lit. c) în orice etapă a procedurii (Imbrioscia împotriva Elveţiei, pct. 37). Prin urmare, această protecţie poate fi impusă înainte de trimiterea spre judecare a unui dosar şi în măsura în care există riscul ca echitatea procesului să fie grav afectată de nerespectarea acestei dispoziţii [Öcalan împotriva Turciei (MC), pct.131; Imbrioscia împotriva Elveţiei, pct. 36; Magee împotriva Regatului Unit, pct. 41];
-Din speţă, se relevă că agentul constatator, contrar principiilor fundamentale, a efectuat acţiunile procesuale şi a emis actele contestate, fapt inadmisibil într-o societate cu adevărat democratică, însă instanţa de judecată, în hotărârea adoptată nici nu a determinat şi examinat aspectul privind respectarea dreptului la apărare al recurentului Cristea Anatolie, în general, instanţa de judecată nu s-a referit la acest aspect, neglijând contestaţia depusă de apărare, fapt care reprezintă o nemotivare a hotărârii adoptate şi reprezintă un temei serios de casare a hotărârii atacate;
-Apriori, învederăm că Republica Moldova a fost condamnată de Curtea Europeană din motiv că nu au fost respectate garanţiile procesuale prevăzute de art. 6 din CEDO în acuzaţia contravenţională a lui Ziliberberg, unde sarcina probei îi revenea celui care acuză, care nu a respectat dreptul acuzatului la un proces echitabil;
-CEDO a statuat în cauza Ziliberberg c. Moldovei (Cererea nr. 61821/0), că dl Ziliberberg a fost sancţionat de instanţele judecătoreşti cu amendă. Amenda nu a avut scopul de compensare materială pentru prejudiciu, dar a avut, în esenţă, scopul de a pedeps ei şi de a preveni (a se vedea, mutatis mutandis, Bendenoun v. France, hotărâre din 24 februarie 1994 Seria A nr. 284, § 47);
-Curtea Europeană a menţionat că “în principiu, caracterul general al legii contravenţionale şi scopul pedepselor, care are un caracter de prevenire şi pedepsire, este suficient pentru a dovedi faptul că reclamantul a fost găsit vinovat de înfăptuirea unor acţiuni cu caracter criminal în sensul articolului 6 al Convenţiei (vezi Lauko c. Slovaciei, hotărâre din 2 septembrie 1998, Rapoarte 1998-VI, § 58);
-Mai mult, legea contravenţională conţine prevederi referitoare la chestiuni precum: circumstanţele atenuante şi agravante, responsabilitatea pentru tentativa de comitere a unei contravenţii, precum şi legitima apărare, care indică de fapt natura penală a contravenţiilor administrative. (HCC din 12 mai 2015, privind excepţia de neconstituţionalitate a articolului 473 alin.(1) pct.2) din Codul contravenţional, § 38);
-În cauza Ozturk vs Germania Curtea Europeană a reţinut că, lipsa gravităţii pedepsei nu poate înlătura caracterul penal inerent al unei contravenţii;
-Astfel, în materie contravenţională au fost recunoscute garanţiile procedurale specifice în materie penală în ceea ce priveşte dreptul la un proces echitabil, printre care şi prezumţia de nevinovăţie, prevăzută de alin. (2) al art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului (Cauza Ziliberberg c. Moldovei din 01.02.2005, § 35; Angel c. României din 04.10.2007, § 52; Ozturk c. Germaniei din 21.02.1994);
-Principiul prezumţiei de nevinovăţie impune, între altele, ca, în îndeplinirea funcţiilor lor, membrii completului de judecată să nu pornească de la ideea preconceptă că inculpatul a

săvârşit fapta incriminată; sarcina probei revine acuzării şi orice îndoială este în avantajul persoanei acuzate. În plus, acuzarea are obligaţia de a-i preciza persoanei în cauză ce acuzaţii i se aduc - pentru a-i oferi ocazia să îşi pregătească şi să îşi prezinte apărarea în mod corespunzător - şi de a oferi probe suficiente pentru a întemeia o declaraţie de vinovăţie (Barbera, Messegue şi Jabardo împotriva Spaniei, pct. 77; Janosevic împotriva Suediei, pct. 97). Prezumţia de nevinovăţie este încălcată în cazul în care sarcina probei este transferată de la acuzare apărării (Telfner împotriva Austriei, pct. 15);
-Coroborând cele menţionate se constată că, Republica Moldova a fost condamnată în cauza Ziliberberg c. Moldovei la 01.02.2005 pentru faptul că acestei persoane nu i-au fost respectate garanţiile unui proces echitbil, în special, prezumţia de nevinovăţie a persoanei iar în această cauză instanţa de fond a comis aceleaşi erori de drept care urmează a fi reparate în ordine de recurs, or, altfel, Republica Moldova va fi condamnată repetat la CEDO din simlul motiv că instanţa de judecată nu a respectat dreptul la apărare al recurentului şi a pus în sarcina sa să-şi dovedească nevinovăţia unei fapte imputate în lipsa unor probe şi care mai este şi neclară şi nedeterminată concret;
-Aşadar, în hotărârea atacată instanţa de judecată indică, citez: de menţionat că procesul-verbal de constatare şi sancţionare a contravenţiei este un act contravenţional cu caracter individual şi se bucură de prezumţia de veridicitate aplicabilă actelor administrative, în măsura în care a fost întocmit legal, după cum rezultă din analiza de mai sus, procesul verbal a fost întocmit cu respectarea tuturor dispoziţiilor legale, astfel încât consemnările făcute de către agentul constatator în cuprinsul acestuia referitoare la situaţia de fapt beneficiază de prezumţia de veridicitate, prezumţie simplă care poate fi răsturnată prin orice mijloc de probă. Contravenientul Cristea Anatolie nu a făcut dovada celor susţinute prin contestaţie, în sensul că nu se face vinovat de fapta reţinută în sarcina sa de agentul constatator, adică de faptul generării unor cheltuieli suplimentare pentru retribuirea muncii ca urmare a includerii nejustificate în calcul a componentelor salariului sau a altor plăţi, având drept consecinţă prevederile art. 298 alin. (21) Cod contravenţional. Instanţa de judecată conchide că existenţa faptei reţinute de către agentul constatator prin procesul verbal cu privire la contravenţie contestat, se confirmă prin probe pertinente şi concludente, contestatarul nu a făcut dovada celor susţinute prin contestaţie, în sensul că nu se face vinovat de fapta reţinută în sarcina sa de agentul constatator;
-Conform materialelor acumulate la Direcţia Teritorială Inspectare Financiară Bălţi a Inspecţiei Financiare, cât şi în cadrul şedinţelor judiciare au fost prezentate şi examinate doar: Citaţie nr.25-15-15/1916 din 10.10.2022; Procesul verbal cu privire la contravenţie seria MF, nr. 00002473 din 21.10.2022; Explicaţie din 21.10.2022; Scrisoare nr. 12/4091 din 27.09.2022 expediată de către CNA Nord;
-În conformitate cu pct.7 din ordinul Ministerului Finanţelor nr.121 din 13.09.2017 privind aprobarea formularului Procesului verbal cu privire la contravenţie, Pct. 10 se va completa cu informaţia despre corpurile delicte ridicate si probele acumulate (se vor descrie forma, mărimea, culoarea, greutatea alte caracteristici care permit individualizarea lor, indicându-se datele proprietarului şi, după caz, măsurile luate pentru valorificarea sau conservarea lor) sau actul de ridicare care descrie detaliat obiectele respective (forma, mărimea, culoarea, greutatea, alte caracteristici care permit individualizarea lor, datele proprietarului şi, după caz, măsurile luate pentru valorificarea sau conservarea lor) ţinând cont de prevederile art. 425 si 431 din Codul contravenţional şi cu includerea menţiunii că actul de ridicare nr. din . este parte componentă a procesului-verbal cu privire la contravenţie;

-Din conţinutul procesului verbal cu privire la contravenţie se relevă faptul că, la pct.10, denumit „au fost ridicate corpuri delicte/probe”, inspectorul superior, Stanciuc Ana a indicat simbolul „-” care semnifică că la procesul contravenţional nu au fost ridicate corpuri delicte si nici nu au fost anexate careva probe, prin urmare, se deduce că învinuirea se bazează pe prezumţia de autenticitate si veridicitate a procesului verbal cu privire la contravenţie;
-În altă ordine de idei, conform pct. 6 din procesul verbal cu privire la contravenţie se indică, citez: generarea unor cheltuieli suplimentare p/u retribuirea muncii ca urmare a includerii nejustificate în calculul componentelor salariului şi a altor plăţi. Astfel contrar prev. art.261 alin.(1) din Codul muncii 15-XVdin 28.03.2003, pct.7 alin.(2), 244, şi 26 din Regulamentul privind salarizarea angajaţilor din instituţiile medico- sanitar publice, aprobat prin HG 837 din 06.07.2016 şi pct. 9 din Anexă la OMS nr. 46 din 10.02.2016, fost admise cheltuieli neântemeiate în sumă de 55,0 mii lei pentru perioada sep. 2021-sep.2-22, exprimate prin cumularea atribuţiilor de şofer de către şeful CS în baza ordinului intern, 10,6 mii lei - plăţi pentru indicatori de performanţă şefului CS achitate neântemeiat în baza orodnanţei DGT Nord a CNA nr.12/4091 din 27.09.2022 şi Prescripţiei nr. 25-15-10/1537din 23.08.2022;
-În primul rând, reţinem faptul că întocmirea procesului verbal cu privire la contravenţie în baza actelor menţionate supra este absolut ilegal din motiv că conform pct. 10 din procesul verbal cu privire la contravenţie, aceste acte nu au fost anexate ca probe şi nu au fost administrate corespunzător în procesul contravenţional, deci, inspectorul superior Stanciuc Ana nu a avut dreptul de a se referi la probele care nu au fost administrate în procesul contravenţional şi mai ales la care nu a avut acces învinuitul;
-Or, Cristea Anatolie nu cunoaşte despre faptul existenţei unei ordonanţe adoptate de către DGT Nord a CNA în privinţa sa iar inspectorul superior nici nu i-a oferit acestuia posibilitate de a face cunoştinţă cu această probă şi de a da explicaţii pe marginea acesteia;
-Pentru respectarea garanţiilor procedurale specifice în materie penală în ceea ce priveşte dreptul la un proces echitabil, printre care şi prezumţia de nevinovăţie, prevăzută de art. 6 § 2 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului, instanţa de judecată verifică legalitatea şi temeinicia procesului-verbal cu privire la contravenţie şi sancţiunea aplicată;
-De menţionat că, înfăptuirea justiţiei penale şi contravenţionale cere ca judecătorii să nu se întemeieze, în hotărârile pe care le pronunţă, pe probabilitate, ci pe certitudinea dobândită pe bază de probe decisive, complete, sigure, în măsură să reflecte realitatea obiectivă (fapta supusă judecăţii);
-Numai aşa se formează convingerea, izvorâtă din dovezile administrate în cauză, că realitatea obiectivă (fapta supusă judecăţii) este, fără echivoc, cea pe care o înfăţişează realitatea reconstituită ideologic cu ajutorul probelor;
-Susţinerea învinuirii de către agentul constatator poartă doar un caracter declarativ şi se bazează tocmai pe presupuneri, iar vinovăţia petiţionarului nefiind obiectiv confirmată prin careva probe;
-În virtutea respectării art.6 al Convenţiei Europeane pentru apărarea Drepturilor Omului, prezumţia nevinovăţiei si exigenţa ca agentul constatator să suporte sarcina de a dovedi acuzaţiile este menţionată explicit în articolul 6 § 2 din Convenţia Europeană şi ţine de noţiunea generală de proces echitabil în sensul articolului 6 § 1 (a se vedea, Saunders v. Marea Britanie din 17 decembrie 1996, § 68).”;
-Pertinentă este şi jurisprudenţa CEDO în cauza Telfner versus Austria, unde CEDO a statuat că o condamnare în lipsa probelor convingătoare de vinovăţie constituie o încălcare a art.6 § 2 din CEDO. Iar în cauza Anghel versus România, CEDO a accentuat că sarcina probei îi revine acuzării si îndoiala profită acuzatului;

-Ţinând cont de cele menţionate supra, având în vedere că procesul verbal cu privire la contravenţie emis de către inspectorul superior, Stanciuc Ana cu încălcarea prevederilor Codului contravenţional, instanţa de judecată a admite contestaţia ca întemeiată cu dispunerea anulării deciziei atacate şi încetarea procesului contravenţional din motivele expuse în această contestaţie;
-Or, la caz, instanţa de judecată a considerat eronat şi ilegal că vinovăţia persoanei este dovedită doar în baza procesului verbal cu privire la contravenţie întocmit de o persoană care nu are calitatea de agent constatator şi fără a fi administrată absolut nici o probă or, referirea instanţei de judecată la scrisoarea întocmită de Direcţia Generală Teritorială „Nord" CNA nr. 12/4091 din 27.09.2022 este inadmisibilă, şi nu poate fi admisă automat ca dovedită vinovăţia persoanei or, în acest caz, agentul constatator nu a anexat absolut nici o probă, nici-un înscris din ancheta efectuată de CNA pentru a fi apreciată în cadrul procedurii contravenţionale, şi în mod special pentru a fi prezentată recurentului, or, acesta are dreptul de a avea acces la toate probele pentru a se putea apăra, iar ţinând cont de omisiunea agentului constatator de a administra probe instanţa de judecată conducându-se de prezumţia de nevinovăţie şi de sarcina acuzării de a prezenta probe urma a admite contestaţia şi a dispune încetarea procesului contravenţional din motiv că nu a fost dovedită în general exstenţa faptei şi nici nu sunt întrunite semnele componenţei de contravenţie imputate recurentului;
-O încălcare gravă a instanţei de judecată urmează a fi reţinută şi referirea instanţei de judecată la o probă care în general nu a fost administrată în cadrul procesului contravenţional, şi anume menţiunea instanţei de judecată despre faptul că a fost emisă şi prescripţia Inspecţiei Financiare cu privire la lichidarea iregularităţilor constatate în rezultatul inspectării financiare complexe efectuate la IMSP Centrul de Sănătate Căzăneşti, r-l Teleneşti;
-Aşadar, se conchide că instanţa de judecată pe de o parte nu a apreciat în general probele administrate nemijlocit în cadrul şedinţelor judiciare iar pe de altă parte face referinţă la probe care în general nu le-a cercetat şi nici nu cunoaşte dacă asemenea probe există, motive din care, şi este evident caracterul arbitrar şi superficial al examinării contestaţiei depuse de către Cristea Anatolie şi care în ansamblu cu celelalte erori de drept urmează în mod obligatoriu a fi reparate de către instanţa de recurs;
-În virtutea principiului statului de drept din care derivă şi principiul legalităţii este inadmisibil într-o societate cu adevărat democratică, încălcarea supremaţiei legii, prin ingerinţe arbitrare în drepturile şi libertăţile fundamentale ale omului care trebuie să fie garantate în mod efectiv;
-Raţionamentele de mai sus se desprind fără echivoc atât din litera cât şi spiritul art.6 al CEDO, precum şi din § 51 al Hotărârii Curţii Constituţionale nr.9 din 09.03.2017, în acord cu care, ceea ce prevalează este existenţa unui proces echitabil, despre care nu se poate vorbi în măsura în care se neagă principiul aflării adevărului. Or, doar în aşa mod poate fi vorba despre respectarea principiului legalităţii procesului penal şi a unui proces echitabil în sensul art.6 din CEDO;
-În consecinţă, subliniem că în virtutea principiului legalităţii, ca un proces să fie echitabil, acesta urmează să parcurgă etapele prevăzute de lege în cadrul căruia să fie asigurate un minim de garanţii ale unui proces echitabil;
În speţă, recurentul nu a beneficiat de un proces echitabil în măsura în care agentul constatator nu a administrat în mod echitabil probele cu respectarea garanţiilor unui proces echitabil iar instanţa de judecată a pus în sarcina sa dovedirea nevinovăţiei, fapt inadmisibil prin care s-a violat art. 6 din CEDO;
-În cauza Falk împotriva Ţărilor de Jos (dec.) CEDO a indicat faptul că deşi dreptul oricărui inculpat în materie penală de a fi prezumat nevinovat şi de a solicita ca acuzarea să aibă obligaţia

de a dovedi acuzaţiile formulate împotriva sa nu este absolut, deoarece, în orice sistem de drept, există prezumţii de fapt sau de drept şi cu care, în principiu, Convenţia nu se opune - atunci când fac uz de prezumţii în dreptul penal, statele contractante au obligaţia de a pune în balanţă importanţa mizelor şi dreptul la apărare; altfel spus, mijloacele utilizate trebuie să fie rezonabil proporţionale cu scopul legitim urmărit (Janosevic împotriva Suediei, pct. 101; Falk împotriva Ţărilor de Jos);
-Iar ca exemple de prezumţii care operează în detrimentul dreptului la apărare în practica CEDO sunt prezentate - obligaţia proprietarilor de vehicule de a identifica şoferul la momentul săvârşirii unei infracţiuni rutiere [O'Halloran şi Francis împotriva Regatului Unit (MC)]. 229; obligarea conducătorilor auto să se supună unui test de alcoolemie sau unui test de sânge [Tirado Ortiz şi Lozano Martin împotriva Spaniei (dec.)], cazuri care au fost considerate proporţionale cu scopul legitim urmărit;
-În speţa dedusă judecăţii, prezumţia de autenticitate şi adevăr al procesului verbal în detrimentul prezumţiei de nevinovăţie al recurentului Cristea Anatolie, fără administrarea de probe pertinente, administrate în modul corespunzător este contracră Convenţiei, nefiind proporţională cu scopul urmărit, or, acest scop poate fi în mod legal obţinut prin respectarea obligaţiei de a colecta probe şi de a desfăşura un proces contravenţional complex şi deplin, iar justificarea unor prezumţii de fapt şi de drept rezultate din încălcarea normelor contravenţionale de către agentul constatator este ilegală şi încalcă grav dreptul la un proces echitabil al recurentului;
-Cauza dedusă judecăţii este identică cu cauza Cauza Anghel împotriva României din 04.10.2007 unde reclamantul se plânge că instanţele naţionale care au statuat asupra contestaţiei sale privind procesul-verbal de contravenţie nu au ţinut cont de garanţiile fundamentale consacrate de art. 6 din Convenţie, printre care figurează prezumţia de nevinovăţie. El reproşează îndeosebi instanţelor sesizate faptul că au administrat prost probele, în special inversând obligaţia de prezentare a probelor;
-Anume în această cauză Curtea aminteşte că în materie penală problema administrării probelor trebuie analizată în lumina paragrafelor 2 şi 3 din art. 6 din Convenţie, primul consacră principiul prezumţiei de nevinovăţie. El cere, între altele, ca îndeplinindu-şi funcţiile, membrii instanţei să nu plece de la ideea preconceptă că inculpatul a comis fapte atribuită; obligaţia prezentării probei revine acuzării şi îndoiala e folosită în avantajul acuzatului. În plus, aceasta trebuie să indice interesatului căror acuzaţii va face obiectul pentru a-i oferi ocazia de a-şi pregăti şi prezenta apărarea în consecinţă şi de oferi probe suficiente pentru a întemeia o declaraţie de vinovăţie (Barbera, Messegue şi Jabardo împotriva Spaniei, Hotărârea din 6 decembrie 1988, seria A, nr.146, pag. 33, par.77; Bernard împotriva Franţei, Hotărârea din 23 aprilie 1998, Colecţia de hotărâri şi decizii 1998-II, pag. 879, par. 37);
-În pct.60 al Hotărârii menţionate, Curtea a constatat că orice sistem juridic cunoaşte prezumţiile de fapt şi de drept; Convenţia nu le împiedică din principiu, dar în materie penală obligă statele contractante să nu depăşească un anumit prag. În special, art. 6 alin. 2 cere statelor să includă aceste prezumţii în limite rezonabile luând în calcul gravitatea mizei şi păstrând drepturile la apărare (Salabiaku împotriva Franţei, Hotărârea din 7 octombrie 1988, seria A nr.141-A, pag. 15, par. 28; Telfner împotriva Austriei, nr.33501/96, par.16, 20 martie 2001);
-Pe scurt, Curtea este de părere că, dacă nesancţionarea contravenţiei nu pune probleme în sine, nerespectarea garanţiilor fundamentale - printre care prezumţia de nevinovăţie - care protejează indivizii în faţa posibilelor abuzuri ale autorităţilor impune în privinţa aceasta o problemă pe baza art.6 din Convenţie. Reiterând importanţa, cu ocazia unei proceduri care poate fi calificată drept "penală", a unei asemenea garanţii chemată să restabilească echilibrul dintre autorii

prezumaţi ai faptelor nelegale şi autorităţile desemnate să-i urmărească şi să-i sancţioneze, ea concluzionează că nu a fost judecată echitabil cauza reclamantului, aşa cum prevede art.6 din Convenţie;
-În concluzie, CEDO în cauza Anghels vs România din 04.10.2007 a reiterat constant că prezumţia de legalitate si adevăr a procesului verbal cu privire la contravenţie este o prezumţie lipsită de rezonabilitate si adevăr, punând contravenientul într-o situaţie dezavantajată;
-Aşadar, se constată faptul că, instanţa de judecată în mod ilegal a inversat sarcina de probaţiune a vinovăţiei persoanei, instanţa de judecată în mod ilegal a operat cu prezumţia de autenticitate şi adevăr a procesului verbal cu privire la contravenţie, mai ales că nu au fost administrate probe, iar în lipsa acestor probe, instanţa de judecată urma a admite contestaţia declarată şi de a-l achita pe Cristea Anatolii învinut în săvârşirea contravenţiei prevăzute la art.298 alin.(21) din Codul contravenţional deoarece vinovăţia sa nu a fost confirmată în instanţa de judecată prin nici o probă;
-În consecinţă, evidenţiem că potrivit Hotărârii Curţii Constituţionale nr.55 din 14.10.1999, art.4 alin. (2) din Constituţie şi Hotărârii Plenului Curţii Supreme de Justiţie nr.3 din 09.06.2014, Convenţia Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale, precum și jurisprudenţa Curţii Europene a Drepturilor Omului, constituie o parte integrantă a sistemului legal intern şi, respectiv, urmează a fi aplicate direct ca orice altă lege a RM cu deosebirea că prevederile Convenţiei si jurisprudenţa CEDO au prioritate faţă de restul legilor interne care îi contravin;
-Iar reieșind din ansamblul aspectelor de fapt învederate raportate la normele de drept indicate, în condiţiile în care prin absurd s-ar respinge prezenta contestaţie, aceasta ar presupune violarea drepturilor fundamentale nominalizate ale recurentului prevăzute de CEDO, şi astfel, drepturile lui ar deveni teoretice şi iluzorii dar nu practice şi efective, contrar jurisprudenţei CEDO;
-Or, potrivit preambulului CEDO şi conform jurisprudenţei CEDO drepturile omului trebuie să fie practice si efective dar nu teoretice si iluzorii (a se vedea Cauza Sergey Zolotukhin versus Federaţia Rusă, Hotărârea Marei Camere a CEDO din 10.02.2009, paragraful 80-81 etc.), motive pentru care recursul declarat urmează a fi admisă în sensul formulat;
-Finalmente, pornind de la preeminenţa dreptului strâns legat de principiul statului de drept şi de garanţiile unui proces echitabil prevăzut de art.6 din CEDO, ducând cont de dreptul fundamental la libertate şi siguranţă garantat de art. 5 din CEDO, prevalându-ne de dreptul la un recurs efectiv garantat de art.13 din CEDO, având ca premisă scopul Consiliului Europei definit în esenţă în însăşi preambulul CEDO, unde unul dintre mijloacele pentru a atinge asemenea scopuri este apărarea şi dezvoltarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, recunoaşterea şi aplicarea universală şi efectivă a drepturilor şi libertăţilor fundamentale, care constituie temelia însăşi a justiţiei şi a păcii în lume, conducându-ne de prevederile art.1 şi 17 din CEDO în acord cu care „Înaltele Părţi Contractante recunosc oricărei persoane aflate sub jurisdicţia lor drepturile şi libertăţile definite în Titlul I al prezentei Convenţii. Nicio dispoziţie din prezenta Convenţie nu poate fi interpretată ca autorizând unui stat, unui grup sau unui individ, un drept oarecare de a desfăşura o activitate sau de a îndeplini un act ce urmăreşte distrugerea drepturilor sau libertăţilor recunoscute de prezenta Convenţie, sau de a aduce limitări acestor drepturi şi libertăţi, decât cele prevăzute de această Convenţie”, bazându-ne în acelaşi timp pe prevederile art.4 alin.(2) din Constituţia RM, pe prevederile Convenţiei Europene (art.5 - dreptul la libertate şi siguranţă, art.6 - dreptul la un proces echitabil şi la o apărare efectivă, inclusiv principiul prezumţiei nevinovăţiei, art.13 - dreptul la un remediu efectiv, art.1 din Protocolul nr.1 la CEDO - dreptul de proprietate), inclusiv pe jurisprudenţa CEDO, în virtutea principiului subsidiarităţii şi

aplicabilităţii directe a CEDO, considerăm că instanţa urmează să de-a eficienţă drepturilor şi libertăţilor fundamentale sus enunţate ale recurentului şi să admită recursul;
-Solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii Judecătoriei Bălți sediul Central din 24.10.2023, cu anularea procesului-verbal cu privire la contravenţie și deciziei agentului constatator fixată în procesul-verbal cu privire la contravenţie seria MF nr.00002473 întocmit la 21.10.2022, prin care Cristea Anatolie a fost recunoscut vinovat în săvârşirea contravenţiei prevăzute de art.298 alin.(2^1) din Codul contravenţional, cu aplicarea sancţiunii contravenţionale sub formă de amendă în mărime de 300 unităţi convenţionale, prin achitarea recurentului și încetarea procesului contravenţional în privinţa lui Cristea Anatolie.

Potrivit prevederilor art.471 alin.(1) Cod contravențional, recursul se judecă de un complet din 3 judecători, fără prezenţa părţilor.Alin.(2), Instanţa de recurs fixează data examinării recursului şi dispune să se comunice părţilor la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului de depunere a referinţei.

Respectând principiul contradictorialității, instanța de recurs a fixat data examinării recursului şi a dispus să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței, însă până la data examinării recursului declarat de către avocatul Mișcoi Mihail în interesele lui Cristea Anatolie, nu a fost depusă referință asupra recursului declarat.

Verificând argumentele invocate în recurs în raport cu materialele cauzei şi cu prevederile legii în vigoare, Colegiul penal constată că recursul declarat urmează a fi admis, cu casarea hotărârii atacate, cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanţa de fond, în alt complet de judecată, fiind necesară administrarea de probe suplimentare, reieşind din următoarele considerente.

Soluţia instanţei de recurs se bazează pe prevederile art.473 al.1 p.2 lit.c Cod contravențional al RM, potrivit căruia se reglementează, că după examinarea recursului, instanţa de recurs adoptă una dintre următoarele decizii: 2) admite recursul, casând hotărârea atacată, parţial sau integral, şi adoptă una dintre următoarele soluţii: c) dispune rejudecarea cauzei în primă instanţă dacă este necesară administrarea de probe suplimentare, dacă a constatat încălcări ale normelor de procedură privind formarea completului instanţei de judecată, privind citarea obligatorie a părţilor, privind respectarea dreptului la apărare şi a dreptului la interpret, precum şi dacă a constatat încălcări ale prevederilor art.33–35 din Codul de procedură penală aplicate corespunzător.

Potrivit art.394 al.4 CC RM se reglementează, că judecarea cauzei în şedinţă judiciară va fi argumentată şi efectuată cu respectarea tuturor regulilor de procedură judiciară.

Colegiul penal constată în urma evaluării probelor, că instanţa de fond la examinarea cauzei contravenţionale în privinţa lui Cristea Anatolie nu a respectat normele procesuale şi nu a ţinut cont de problemele ce urmează a fi rezolvate la adoptarea hotărârii contravenţionale, iar hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluţia, fără motivarea multiaspectuală a soluției privind respingerea unor probe în detrimentul altor probe, soluția instanței fiind bazată pe probe care de fapt nu au fost cercetate, din ce rezultă că nu a fost judecat fondul cauzei.

Soluţia Colegiului penal rezultă din examinarea superficială şi neobiectivă de către instanţa de fond a materialelor cauzei contravenţionale, fără a se ţine cont de dispoziţiile art.458 CC RM ce se referă la verificarea tuturor circumstanţelor de fapt a cauzei şi stabilirea aspectelor de drept, care prevăd obligaţia instanţei de a determina problemele ce urmează a fi soluţionate la adoptarea hotărârii contravenţionale, care nu au fost realizate.

În sensul dat Colegiul penal ține să indice prevederile art.462 al.4 lit.a,b CC RM, potrivit căruia se reglementează, că partea descriptivă a hotărârii cuprinde:

a) circumstanţele constatate în judecarea cauzei;

b) probele pe care se întemeiază concluzia şi motivele de respingere a probelor.

Astfel, instanța de fond a stabilit că, la data de 21.10.2022, de către agentul constatator Șeful Direcției Teritorială Inspectare Financiară Bălți a Inspecției Financiare, Magnet Ludmila a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia seria MF nr.00002473, prin care Cristea Anatolie a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 298 alin. (2^1) Cod contravențional, și sancționat cu amendă în mărime de 300 unități convenționale pentru faptul generării unor cheltuieli suplimentare pentru retribuirea muncii, ca urmare a includerii nejustificate în calcul a componentelor salariului sau a altor plăți. Astfel, contrar prevederilor art.261 alin.(1) din Codul Muncii nr.154-XV din 28.03.2003, pct.7 alin.(2), 14, 244 și 26 din Regulamentul privind salarizarea angajaților din instituțiile medico-sanitare, publice, aprobate prin Hotărîrea Guvernului nr. 837 din 06.07.2016 și pct.9 din Anexă Ordinului Ministerului Sănătății nr. 46 din 10.02.2016, au fost admise cheltuieli neîntemeiate în sumă de 55,0 mii lei, pentru perioada septembrie 2021–septembrie 2022, exprimate prin acumularea atribuțiilor de șofer de către șeful CS, în baza ordinului intern, 10,6 mii lei, plăți pentru indicatori de performanță șefului CS, achitate neîntemeiat. În baza ordonanței DGT a CNA nr.12/4091 din 7.09.2022 și prescripției nr.25-15-10/1537 din 23.08.2022.

La data de 09.11.2022, în termenul legal de 15 zile de la data aducerii la cunoștință a procesului-verbal cu privire contravenție, contravenientul Cristea Anatolie a formulat contestație împotriva actului sancționator.

Instanța de judecată a stabilit că, procesul-verbal cu privire la contravenție seria MF nr.00002473 a fost întocmit la data de 21.10.2022 de către agentul constatator din cadrul Inspecției Financiare, Direcției Teritorială Inspectare Financiară Bălți, Ana Stanciuc, în prezența contravenientului Cristea Anatolie, procesul-verbal fiind semnat de către persoana în a cărei privință a fost pornit procesul-contravențional la pct. 13 din procesul-verbal rubrica „semnăturile” cât și la pct. 15 din procesul-verbal, la rubrica „decizia agentului constatator”. La aceeași dată, persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional i-a fost înmânat o copie de pe procesul-verbal cu privire la contravenție ce se confirmă prin textul indicat de ultimul din conținutul procesului-verbal „am primit un exemplar”.

Astfel, instanța de judecată a respins ca fiind neîntemeiate alegațiile contravenientului de referință la faptul că, la emiterea procesului-verbal cu privire la contravenție ar fi fost încălcate prevederile art.443 Cod contravențional, or, careva încălcări ale normei art.443 Cod contravențional, la caz, instanța de judecată nu a constatat, iar, afirmațiile contravenientului la capitolul pretinsei încălcări, le-a considerat formale și declarative.

Potrivit prevederilor art.298 alin.(2^1) Cod contravențional, constituie contravenție generarea unor cheltuieli suplimentare pentru retribuirea muncii ca urmare a includerii nejustificate în calcul a componentelor salariului sau a altor plăți, dacă fapta nu constituie infracțiune, și se sancționează cu amendă de la 90 la 300 de unități convenționale aplicată persoanelor cu funcții de răspundere.

Norma încălcată de către contravenient, adică art.298 alin.(2^1) Cod contravențional, privește o categorie aparte de persoane, și anume se aplică persoanelor cu funcție de răspundere, însă scopul aplicării acestei sancțiuni fiind deopotrivă punitiv și preventiv, astfel încât sunt valabile garanțiile prevăzute de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului privind dreptul la un proces echitabil în materie penală (Lauko v.Slovacia, 2 septembrie 1998; Nicoleta Gheorghe v. România, 3 aprilie 2012, § 25-26). Articolul 6 § 2 din Convenția Europeană a

Drepturilor Omului garantează dreptul la respectarea prezumției de nevinovăție, ca element al dreptului la un proces echitabil în materie penală.

Instanța de judecată a constatat că, fapta reținută de către agentul constatator prin procesul-verbal cu privire la contravenție contestat, întrunește elementele constitutive ale acestei contravenții. Contravenientul Cristea Anatolie nu a făcut dovada celor susținute prin contestație, în sensul că nu se face vinovat de fapta reținută în sarcina sa de agentul constatator, adică de faptul generării unor cheltuieli suplimentare pentru retribuirea muncii ca urmare a includerii nejustificate în calcul a componentelor salariului sau a altor plăți, având drept consecință prevederile art.298 alin. (2^1) Cod contravențional.

De asemenea instanța de judecată a reținut că, potrivit scrisorii întocmite de către Direcția Generală Teritorială „Nord" CNA nr.12/4091 din 27.09.2022, s-a constatat că în cadrul examinării Raportului inspectării financiare complexe din 05.08.2022, factorii de decizie din cadrul IMSP CS Căzănești, r. Telenești au admis încălcări ale actelor normative în vigoare fiind suportate cheltuieli neîntemeiate în sumă de 298,5 mii lei și cheltuieli neregulamentare în sumă de 458,6 mii lei, temei pentru care a fost sesizat organul de inspectare pentru a întocmi procesul-verbal cu privire la contravenție în temeiul art.402 și 298 alin.(2^1) din Codul contravențional, aplicând sancțiuni persoanelor cu funcții de răspundere de la 90 până la 300 de unități convenționale.

Tot pe cazul dat a fost emisă și prescripția Inspecției Financiară cu privire la lichidarea iregularităților constatate în rezultatul inspectării financiare complexe efectuate la IMSP Centrul de Sănătate Căzănești, r. Telenești.

Reieșind din materialul probator instanța de judecată a constatat că, procesul-verbal cu privire la contravenție seria MF nr.00002473 din data de 21.10.2022, a fost întocmit drept consecință a solicitării Direcției Generală Teritorială „Nord", precum și inspectării financiare complexe la Centru de Sănătate Căzănești pentru perioada septembrie 2021–septembrie 2022, în cadrul căreia s-a stabilit că, contrar prevederilor art.261 alin.(1) din Codul Muncii nr.154-XV din 28.03.2003, pct.7 alin.(2), 14, 244 și 26 din Regulamentul privind salarizarea angajaților din instituțiile medico-sanitare, publice, aprobate prin Hotărîrea Guvernului nr.837 din 06.07.2016 și pct.9 din Anexă Ordinului Ministerului Sănătății nr. 46 din 10.02.2016, au fost admise cheltuieli neîntemeiate în sumă de 55,0 mii lei, pentru perioada septembrie 2021–septembrie 2022, exprimate prin acumularea atribuțiilor de șofer de către șeful CS, în baza ordinului intern, 10,6 mii lei, plăți pentru indicatori de performanță șefului CS, achitate neîntemeiat.

Instanța a apreciat că, contravenientul, în funcția de șef al Centrului de Sănătate Căzănești, a săvârșit fapta contravențională reținută în sarcina sa prin procesul-verbal de contravenție, nefiind răsturnată prezumția de validitate și temeinicie de care beneficiază acest act, or careva temeiuri care ar afecta în mod esențial fondul cauzei, instanța nu a stabilit.

Constatând ca fiind veridică starea de fapt reținută de agentul constatator prin procesul-verbal cu privire la contravenție întocmit la 21.10.2022, instanța a reținut că faptele contravenientului Cristea Anatolie corect au fost încadrate în prevederile art.298 alin.(2^1) Cod contravențional, după indicii - generarea unor cheltuieli suplimentare pentru retribuirea muncii ca urmare a includerii nejustificate în calcul a componentelor salariului sau a altor plăți, dacă fapta nu constituie infracțiune.

În circumstanțele expuse supra, instanța a considerat că, contestația înaintată de către contravenientul în partea pretinsei sale nevinovății, poartă doar un caracter declarativ, formal și convențional, iar probele acumulate de agentul constatator, examinate și cercetate în ședința de judecată, dovedesc, în afara oricărui dubiu, fapta contravențională comisă de către contravenient.

În sensul dat însă, Colegiul penal constată prematură și superficială motivarea instanței de fond, deoarece hotărârea instanței de fond nu conține careva motivare referitor la probele în susținerea acuzației de comiterea contravenției imputate, inclusiv ce țin de constatarea existenței faptei contravenționale, instanța expunându-se selectiv în hotărârea adoptată, fără a cerceta și supune analizei anume actele inspectării financiare la ÎMSP Centru de Sănătate Căzănești raionul Telenești, la care se face referire că este dovada vinovăției persoanei atrase la răspundere contravențională, în afară de contestația persoanei, procesul-verbal și explicația din 21.10.2022 alte probe nefiind cercetate, totodată și fără a motiva soluția adoptată pe caz.

În sensul dat, instanța de fond nu a ținut cont și nu a examinat, precum și nu s-a expus asupra aspectelor invocate de apărare în contestația depusă și în cadrul ședinței judiciare, astfel nu a elucidat pe deplin toate circumstanțele cauzei, fapt ce echivalează cu nerezolvarea fondului cauzei.

Mai cu seamă, instanța în motivarea soluției privind vinovăția contravenientului Crtistea Anatolie a reținut ca probă prescripția Inspecției Financiară cu privire la lichidarea iregularităților constatate în rezultatul inspectării financiare complexe efectuate la IMSP Centrul de Sănătate Căzănești, r-l. Telenești, probă, care potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 24.10.2023, nici nu a fost cercetată în cadrul ședinței.

Totodată, instanța a reținut ca probă rezultatele inspectării financiare complexe la Centru de Sănătate Căzănești pentru perioada septembrie 2021 – septembrie 2022, probă care nu se regăsește la materialele cauzei contravenționale.

În cauza Fomin vs Moldova, cererea nr.36755/06, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că „rolul unei decizii motivate trebuie să demonstreze părților că ele au fost auzite, mai mult ca atît, o decizie motivată oferă părților posibilitatea de a contesta, precum și posibilitatea ca decizia să fie revizuită de către o instanță de recurs. Doar prin adoptarea unei decizii motivate poate avea loc un control public al administrației Justiției (c.f.Hirvisaari vs Finland, nr.49684/09, § 30, 27.09.2001)".

În sensul art.6 alin.(1) al Convenţiei Europene pentru Drepturile Omului se specifică, că organul care examinează cauza în fond, trebuie să indice cu suficientă claritate motivele pe care s-a sprijinit. Chiar dacă nu se impune un răspuns detaliat la fiecare argument, dar instanța are obligaţia de a se pronunţa asupra problemelor cele mai importante ridicate în speţă, a se vedea în acest sens cauza (Ruiz Torija şi Hiro Balani împotriva Spaniei, hotărârea din 9 decembrie 1994, Grigore Vlasia Vasilescu împotriva României, hotărârea din 6 iunie 2006).

În atare circumstanţe, fiind constatat temeiul prevăzut de art.466 lit.d CC RM, instanța de recurs ajunge la concluzia că erorile admise de instanţa de fond la judecarea cauzei respective nu pot fi corectate, împrejurare ce impune casarea hotărârii atacate, cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanţa de fond.

La rejudecarea cauzei urmează să se ţină cont de cele relatate mai sus, să fie examinată cauza în corespundere cu prevederile legii contravenţionale privind judecarea cauzei contravenţionale în instanţă, să fie rezolvate problemele necesare pentru adoptarea hotărârii, cu emiterea unei hotărâri legale şi întemeiate.

În temeiul art.473 al.1 p.2 lit.c Cod Contravențional al RM, Colegiul penal al Curții de Apel Bălți

D E C I D E:

Admite recursul declarat de către avocatul Mișcoi Mihail în interesele lui Cristea Anatolie împotriva hotărârii Judecătoriei Bălți sediul Central din 24.10.2023 în cauza

contravenţională în privința lui Cristea Anatolie în baza art.298 al.2/1 Cod Contravențional al RM, hotărâre care se casează, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de fond, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele şedinţei, judecător Rotaru Ala

Judecător Burdeniuc Ruslana

Judecător Pușca Dumitru